

เทศน์อบรมฆราวาส ณ สวนแสงธรรม กรุงเทพฯ
เมื่อค่ำวันที่ ๒๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ทำความดีตามทางนักปราชญ์

เหนื่อยนะคนแก่ไม่เหมือนคนหนุ่ม อยู่เฉยๆ ก็เหนื่อย ยืนเหนื่อย เดินเหนื่อย นั่งเหนื่อย นอนเหนื่อย อยู่กับเหนื่อย เหนื่อยทุกอิริยาบถ แต่ก่อนแข็งแรงนะเรา มีกิริยานิสัยแข็งแรงมาก คึกคักขิงขังตึงตัง รวดเร็ว ไม่มีใครทันง่ายๆ ละ เดินก็เก่ง เดินตั้งแต่สองชั่วโมงขึ้นไปแล้วใครเดินไม่ทันละ ดูนิสัยจะได้จากตา ตาเดินเก่งมากทีเดียว นี่ก็รู้สึกจะเหมือนกัน มันหากเป็นในตัวของมัน คือเวลาเดินไประยะสองชั่วโมงนี้ไม่เท่าไร พอสามชั่วโมง สี่ชั่วโมงไปแล้ว เอาละที่นี้เครื่องร้อนรอใครไม่ได้เลย ถ้าจะรอก็ต้องไปพักรออยู่ข้างหน้า ที่จะให้ยืนรอ รอไม่ได้ เป็นอย่างนั้นนะ

เหมือนว่าเครื่องมันร้อน ถ้าลงได้หมุนแล้วหมุนตัวเลย เร็ว รอใครไม่ได้ตั้งแต่สองชั่วโมงขึ้นไปแล้ว เดินเก่งมาก จนคำไม่ปรากฏว่าเมื่อยว่าเพลีย เดินตั้งแต่ฉันทันจนเสร็จแล้วจนกระทั่งคำไม่ปรากฏว่าเพลีย ตาก็เดินเก่งด้วย ดูเหมือนจะได้สายเดียวกัน อันนั้นรอใครไม่ได้ นั่นก็ดี โอ้เราพอเดินสักสองชั่วโมงล่วงไปแล้วนั้นก็เหมือนกัน รอใครไม่ได้ เร็วหรือช้าเราต้องไปเติมเหนี่ยวของเรา ถ้าหากว่าจะรอก็ต้องไปพักรอข้างหน้า ให้เดินรอไม่ได้ มันหากเป็นของมันเองทุกอย่าง มันร้อนของมันแล้วหมุนตัวรอใครไม่ได้เลย ต้องไปพักรออยู่ข้างหน้าถึงได้ เป็นอย่างนั้น นี่ละเวลายังหนุ่มน้อยแข็งแรงมาก คึกคักขิงขังตึงตัง ไม่มีคำว่าอ่อนแอท้อแท้ เป็นนิสัยอย่างนั้น ก็มาเป็นเอาตอนแก่ ตอนแก่นี้กับตอนนั้นดูไม่ออกเลย เป็นคนละคนไป

เวลาร่างกายยังดีการเทศน์ว่าการนี้เหมือนกัน การเทศน์ว่าการเกี่ยวกับพระปฏิบัติล้วนๆ เทศน์สอนพระปฏิบัติล้วนๆ ไม่มีคนอื่นใดมาเจือปน เทศน์สอนพระล้วนๆ นี่หมุนตัวเลยเชียว เทศน์ตั้งแต่ชั้นจิตตภาวนาขึ้นไป สมาธิขึ้นไปเลย ศิลต่างคนต่างรักต่างสวณของตน ไม่มีคำว่าศิลปะต่างพร้อยเพราะพระกรรมฐานท่านรักศิลปะมากทีเดียว ไม่มีคำว่าศิลปะต่างพร้อยด้วยเจตนา นอกจากผิดพลาดด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์เป็นได้ทั่วๆ ไป แต่ที่จะให้ท่านล่วงเกินศิลปะด้วยเจตนาลามกนี้ เท่าที่ผ่านมาไม่เคยปรากฏในวงกรรมฐานด้วยกัน ท่านมีหิริโอตตปปะเต็มตัวๆ ศิลของท่านไม่มีต่างพร้อยเลยเชียว ก็มีตั้งแต่สมาธิปัญญาที่จะสอนให้สูงขึ้นไปด้วยความละเอียดของอรรถของธรรมของใจ

นั่นละใจที่เป็นธรรมล้วนๆ แล้ว การเทศน์ว่าการสอนกันก็ง่าย ผู้ฟังก็มุ่งต่ออรรถต่อธรรมอย่างแรงกล้า ทั้งสองอย่างนี้มันก็เข้ากันได้อย่างสนิท การเทศน์นี้ก็ฟังๆ ไปเลย ผู้ฟังก็ดูดีเต็ม อย่างพ่อแม่ครูจารย์มั่นเรานี่ เราไปพักอยู่กับท่านในเบื้องต้น

เทศน์ถึง ๔ ชั่วโมง ฟังซิ เทศน์ ๔ ชั่วโมง ท่านก็ไม่พลิกไม่เปลี่ยน ผู้ฟังก็เหมือนหัวต่อพระเต็มศาลาเต็มกุฏิท่านนั้นแหละ แต่ก่อนท่านอยู่ศาลา ก็พระเต็มศาลา กุฏินี้เขาปลูกให้ท่านใหม่ต่างหากที่เห็นอยู่ทุกวันนี้ แต่ก่อนท่านกินห้องที่ศาลาพัก เป็นความสะดวกสบายของท่าน นั้นละธรรมท่านไม่ฟังเพื่อห่อเหิม ให้พี่น้องทั้งหลายจำเอาไว้

ไอ้เรื่องปลูกสร้างหุรหราฟูฟา ก็ชั้นที่ห้องที่หับเอามาอวดกันเฉยๆ เป็นเรื่องของกิเลส อวดไม่มีสิ้นสุด เลยจะตายเพราะความอวด บางที่เจ้าของไม่มี ไปหาผู้หายืมเขามาสร้างบ้านสร้างเรือนอวดโลกเขา สุดท้ายก็ติดหนี้ติดสินเขาพะรุงพะรังอันนี้เป็นเรื่องภายในคนอื่นเขาไม่รู้ แต่เจ้าของเป็นไฟเผาหัวอกนี้มีเยอะ ก็อยากอ้ออยากอวดแข่งกิเลสมันชอบขยอ ธรรมท่านไม่ชอบขยอ เรื่องกิเลสนี้ชอบขยอที่สุด มันตรงกันข้าม ถ้าธรรมแล้วท่านไม่ชอบขยอ อยู่ที่ไหนท่านสะดวกสบาย

ดูที่อยู่ที่พักที่ภาวนาของกรรมฐานผู้ท่านมุ่งธรรมมุ่งธรรมชิตี หุรหราฟูฟาที่ไหนร่มไม้ชายคา กระจต๊อบ อยู่ แล้วก็ทางจงกรมนี้จำเป็นมากสำหรับพระกรรมฐาน ทางจงกรมจะต้องประจำที่พักในแคร่ก็ตาม ในกระจต๊อบก็ตาม กุฎีกก็ตาม ทางจงกรมจะต้องมีประจำที่พักนั้น นอกจากนั้นยังมีพิเศษอยู่ในป่าลึกๆ มีของท่านเป็นพิเศษ ไปภาวนากลางวิคกลางวันเงียบๆ ไปอยู่ในป่าที่วัด เช่นวัดหนองผือ กลางวัดมันโล่งๆ เวลากลางวันไปจะไม่เห็นพระเลย จะมีองค์สององค์ที่คอยรักษาวัดเท่านั้น รักษาบริเวณวัด

เวลามีแขกคนหรือใครเข้าไปเกี่ยวข้องกับพ่อแม่ครูอาจารย์ ก็จะไปติดต่อพระที่รอรับแขกอยู่นั้นเพียงสององค์ ดูจะไม่มากกว่านั้น ประมาณสององค์ จากนั้นก็ไม่มีพระนอกนั้นเข้าอยู่ในป่าทั้งหมด ท่านภาวนาของท่าน เติบจงกรม นั่งสมาธิภาวนาแก้กิเลสตัดมหาภายในใจ นี่คืองานของพระในครั้งพุทธกาล พุทให้ตรงศัพท์ตรงแสงตรงตามตำรับตำรา ท่านไม่มีละโง้งานวัดดูออกหน้า เต็มวันกลายเป็นศาสนวัตดูไปหมดแล้ว ไปที่ไหนหุรหราฟูฟา มีแต่กุฏิกุฎึงสูงจรดฟ้าโน่น ที่อยู่ที่พักจนน่าอายฆราวาสเขา

ฆราวาสเขาอยู่กระจต๊อบกระแต๊บบ อยู่ยังไงตามกำลังของเขา เขาได้อะไรเขาก็คิดถึงพระก่อน เขาไม่ค่อยสนใจจะอยู่จะกินในของดิบของดีละ เขาคิดถึงพระก่อน แล้วจัดไว้สำหรับพระ แล้วเขาก็นำไปถวายพระ ส่วนเขาเศษเหลืออะไรเขาก็กิน ไม่เศษไม่เหลือเขาก็ไม่กิน นี่คือน้ำใจของประชาชนที่มีความเคารพเลื่อมใสต่อพระ เขาเป็นอย่างนั้น เราจะเห็นได้เวลาเราเป็นเด็ก พ่อกับแม่นี้เข้มงวดกวดขันมาก เวลาได้อาหารมาต้องจัดทำไว้สำหรับพระให้เรียบร้อยก่อน บอกอย่างเด็ดขาดเสียด้วยว่าห้ามไม่ให้ใครไปแตะ บอกอย่างนั้นเลย อันนี้สำหรับที่จะเอาไปวัด จัดไว้เป็นพิเศษไม่ให้ใครไปแตะเลย

นอกนั้นมิอะไรก็กินกันตามเกิดตามมี แต่สำหรับที่ไว้สำหรับพระนั้นต้องเป็นพิเศษกว่า ที่กินอยู่กัน นี่ปฏิบัติอย่างนั้นมา

เราก็ได้เหตุได้ผลมาจากพ่อกับแม่นั้นแหละ รู้สึกว่าศรัทธานี้เสมอกัน พ่อกับแม่ นี่ศรัทธาเคารพเลื่อมใสในศาสนานี้เสมอกัน ไม่มีขัดมีแย้ง ว่าอะไรๆ ถึงไหนถึงกันเลย เราฟังมาตั้งแต่เด็กจนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ พ่อกับแม่มีศรัทธาเสมอกัน ใครว่าอะไรเป็นไป ด้วยกันเลย ไม่มีขัดมีแย้งกัน ได้ของดิบของดีมาปุ๊บปั๊บ จัดไว้สำหรับพระก่อนแล้ว เอาไว้พิเศษ ห้ามลูกๆ ทั้งหลายไม่ให้มาแตะต้อง อันนี้จะเอาไปวัดบอกอย่างนั้นเลย นอกนั้นมันเศษเหลืออะไรก็กินกันไป ส่วนนั้นต้องพิเศษตลอดมา เราก็ยึดเอาได้จากพ่อ แม่เข้มงวดกวดขันในของทานทั้งหลายที่ได้มา อะไรอันดี ๆ ของทานนำมาทานหมดนั้นแหละ เศษเหลืออะไรเจ้าของถึงจะกิน ไม่เศษก็ไม่เอา ยกทานไปหมดเลย

นี่เรายกตัวอย่างก็คือว่าพ่อกับแม่เป็นเสียเอง เราฟังอยู่ตลอดเวลา พ่อกับแม่ไม่มีคำขัดคำแย้งกัน เรื่องการบุญการกุศล ถึงไหนถึงกัน การจะทำบุญให้ทาน ทอดกฐิน ส่วนมากไม่ค่อยมีผ้าป่า จะทอดกฐินอะไรๆ นี่ถึงไหนถึงกัน ว่าเท่าไรพ่อ ว่าเท่าไรแม่ ว่าเท่าไรถึงกันเลย ไม่เคยเห็นมีการคัดค้าน เอาที่บาทๆ ชดลงไปเลย นี่จึงเรียกว่าศรัทธาเสมอกัน จึงไม่มีข้อขัดแย้งกันระหว่างพ่อกับแม่ นี่ละความเคารพเลื่อมใสในศาสนาของเขาเอง ที่ได้มามากน้อยนี้ไม่ค่อยสนใจจะอยู่จะกิน สนใจตั้งแต่ของที่จะนำไปวัดไปทำบุญให้ทานมากกว่า ได้มาแล้วจัดไว้เป็นพิเศษทันทีๆ เลย บอกว่าใครไปแตะไม่ได้เสียด้วย สิ่งไว้อย่างเด็ดขาดเลย เป็นอย่างนี้เรื่อยมา

เราเป็นเด็กเราดูอยู่ ที่นี้เวลาโตขึ้นมา ศรัทธาทั้งสองไม่มีใครยิ่งหย่อนกว่ากัน เสมอกัน เราโตขึ้นมาก็ดูมาเรื่อยๆ การทำบุญให้ทานแม้จะเป็นคนทุกชั้นคนจน อยู่บ้าน นอกบ้านนาหาเช้ากินเย็นในสิ่งทั้งหลายก็ตาม ส่วนข้าวไม่อด ข้าวทำใส่ยุ้งไว้เต็มยุ้ง ในบ้านในเรือน ส่วนกับนั้นแหละ จะอดจะอยากขาดแคลนบ้างก็ตาม แต่เวลาได้ของดิบของดีมานี้จะต้องแยกไว้ทันที พ่อกับแม่มีศรัทธาเสมอกัน พ่อไม่แยก แม่ก็แยก อย่างนั้นตลอดมาจนกระทั่งเราออกบวช นี่เรียกว่าศรัทธาเสมอกัน เคารพเลื่อมใสมากทางวัดทางวา ได้อะไรๆ มานี้ต้องคิดถึงพระถึงวัดเสียก่อน ส่วนเจ้าของเหมือนว่าเศษว่าเดน ได้กินก็กิน ไม่กินก็ไม่สนใจ ขอให้ได้ทำบุญให้ทานเป็นที่พอใจ นี่ก็รู้สึกว่าเราซาบซึ้งภายในใจเมื่อภายหลังนั้นะ

แต่ก่อนก็ไม่ทราบอะไรเป็นแต่สังเกต ฟังอยู่เท่านั้น แต่เวลาโตขึ้นมานี้ก็ได้นำเรื่องของพ่อของแม่มาคิดมาอ่าน จนกระทั่งเข้าบวชนี้ก็ยิ่งนำเรื่องของพ่อแม่มาคิดมาอ่าน เฉพาะอย่างยิ่งพ่อน้ำตาร่วง ขอให้เราบวช ไอ้เราก็เป็นนิสัยอย่างนี้ ถ้าไม่ล้นคำแล้ว

จะเอาความจริงไม่ได้กับเรา อะไรก็ตามถ้านิ่งๆ แล้วไม่เป็นความจริง เอาเป็นหลักเป็นเกณฑ์ไม่ได้ ถ่าล้นคำแล้วแน่เลย เป็นอย่างนั้น

นี่ก็ขอให้บวชหลายครั้งหลายหนเราก็นิ่งๆ เงยๆ ครั้นต่อมามันจะถึงกาลเวลาอันควรเกี่ยวกับการบวชก็ไม่ทราบแหละ วันนั้นรับประทานอยู่ทั้งพ่อทั้งแม่ทั้งลูกหลายๆ คนเต็มละ อยู่ๆ พ่อก็พูดขึ้นมาในวงอาหารนั้นแหละ นี่เล่าให้พี่น้องทั้งหลายฟัง ต้นเหตุที่จะให้เราบวชนะ อยู่เฉยๆ บทเวลาจะพูดก็ เอ้อ วาจี้้นะ กูก็มีลูกหลายคน ลูกชายก็หลายคน ลูกหญิงกูไม่พูดถึงมันแหละวาจี้้น แต่ลูกชายนี้สำคัญที่ไ้บวชนี่นะวาจี้้นนะ

ตามธรรมดาพ่อไม่เคยขอลูกนะ แต่วันนั้นยกยอขึ้นเพื่อจะท่มลงนั้นแหละ ไม่ใช่อะไร แต่ไ้บวชนี้ถ่าลงมันได้ทำอะไรแล้วกูสู้มันไม่ได้ บอกอย่างนี้เลย แต่สำคัญที่กูขอให้มันบวชนี้มันเฉยตลอดมา ถ่าอาศัยไ้บวชให้ไม่ได้แล้ว กูตายนี้จะต้องจมลงนรก ไม่มีใครลากกูขึ้นจากแดนนรกได้เลย ถ่าไ้บวชนี้ไม่ลาก กูหวังคนเดียวนี้แหละวาจี้้น ส่วนหน้าที่การงานกูไม่มีที่ต้องติ กูสู้มันไม่ได้ว่าอย่างนี้เลย แต่เวลาบวชนี้มันหุหนวกตาบอดมันเฉยเลย เวลากูตายแล้วนี้ก็จมลงในนรก ไม่มีลูกคนใดจะลากกูขึ้นจากแดนนรกได้แหละ ถ่าไ้บวชนี้ไม่ลากไม่ได้แล้ว พอว่าได้เท่านั้นน้ำตาร่วงเลย

กำลังรับประทานอาหารอยู่นะ น้ำตาพ่อนี้พั่งลง แม่พอมองเห็นน้ำตาพ่อพั่ง แม่ก็พั่ง ไ้เรากำลังกินข้าวอยู่ด้วยกัน ลูกทันทีเลย สะเทือนใจเอาอย่างมากทีเดียว ไม่ใช่สะเทือนธรรมดา ถึงพ่อได้น้ำตาตก ร้องไห้เพราะการไม่บวชของเรานี้ เอาไปพิจารณาอยู่สามวัน พิจารณาเต็มเม็ดเต็มหน่วย เอาจริงเอาจัง เพราะนิสัยนี้เป็นนิสัยจริงจังมาก อยู่ เออ วันนี้ได้เห็นน้ำตาพ่อร่วงเพราะความเสียใจ อาศัยลูกไม่ทราบว่าก็คน ไม่เป็นทำเป็นทาง จะปล่อยให้พ่อนี้จมลงนรกแต่ผู้เดียวทั้งๆ ที่มีลูกหลายคนไม่สมควรเลย นั่นขึ้นตรงนี้ละนะ พ่อเสียใจ เสียใจเอามาก มีลูกก็คนไม่มีจะได้หวังพึ่งใครได้เลย ยอมตกนรกคนเดียว เท่านั้นะ

นี่ละเอามาพิจารณา แล้วก็มาพิจารณาเจ้าของมันเป็นยังไง การบวชนี้เขาก็บวชกันทั้งแผ่นดินเมืองไทยเรา เขาบวชได้ทั้งนั้น งานอื่นงานใดเขาทำได้เราทำได้ งานใดเขาทำได้เราก้ทำได้ แต่งานบวชนี้เขากันได้ทั่วเมืองไทยแต่เราทำไม่จึงทำไม่ได้ เป็นเพราะเหตุไร ถึงขนาดน้ำตาพ่อร่วงลงอย่างนี้ไม่สมควรอย่างยิ่ง เอ้าที่นี้มัดกันนะ เอ้าพิจารณาตัวเองไปคิดอยู่สามวัน ลงจุดบวชหมดเลย มัดเจ้าของตลอด เอา งานใดจะหลบหลีกปลีกไปไหน การบวช บวชได้ลี้กได้ โลกเขาบวชได้ลี้กได้

พ่อแม่ที่อยากให้เราบวชก็ไม่ได้บังคับบัญชาเรา ว่าบวชแล้วต้องอยู่เท่านั้นปี เท่านั้นเดือนอะไร อยากจะให้บวชเป็นกำลังใจ หรือน้ำใจให้พ่อแม่ตีใจเพียงเท่านั้น ทำไม

เราจะบวชไม่ได้ อย่างอื่นโลกเขาทำได้ เราก็กินได้ แต่การบวชโลกเขาทำได้เราทำไมถึงทำไม่ได้ เป็นเพราะเหตุไร ถึงขนาดน้ำตาร่วง น้ำตาพร่องไม่สมควรอย่างยิ่งเลย นี่ละที่ตัดสินใจมัดเจ้าของ การบวชก็ไม่เห็นว่าไปติดคุกติดตะราง บวชก็มีคนเคารพนับถือ บวชก็ได้บุญได้กุศล บางองค์ท่านบวชแล้วสึกมาก็มี ไม่สึกมาก็มี บางองค์ท่านเป็นสมภารเจ้าวัดตายกับผ้าเหลืองท่านก็ไม่เห็นมีอะไร

แต่เราทำไมจึงบวชไม่ได้ ทั้งๆ ที่ไม่มีข้อบังคับว่าต้องอยู่เท่านั้นวันเท่านั้นปีเท่านั้นเดือน ทำไมถึงบวชไม่ได้ จนกระทั่งน้ำตาพร่อง อย่างนี้ไม่สมควรเลย มัดนะที่นี้ มัดเจ้าของ เอาละยังงี้ต้องบวช คราวนี้ต้องบวชแล้ว เรื่องทั้งหลายก็ล้มระนาวไปหมด พอตัดสินใจเรียบร้อยแล้วก็กลับมาหาแม่ เพราะเราสนิทกับแม่มากกว่าพ่อ ตั้งแต่เด็กจนใหญ่ จนเป็นหนุ่มขึ้นมาก็ติดแม่ สนิทกับแม่มาก พอมาก็มาพูดเชิงขู่แม่แหละ เอ้อที่ว่าจะให้บวชนั้นจะบวชให้ละ แต่การบวชนี้อยากสึกเมื่อไรเราก็กินได้ ใครจะมาบังคับบัญชาให้อยู่เท่านั้นปีเท่านั้นเดือนแล้วเราไม่บวช ถ้าจะบวชแล้วให้สึกตามอรรถาจารย์นั้นจะบวชให้แหละว่างั้น

แม่ฉลาดกว่าลูก แม่ก็สาธุขึ้นทันทีเลย เอ้อ สาธุ เอ้าลูกไปบวชนี้ พอบวชเสร็จเรียบร้อยแล้ว ออกมาอุปัชฌาย์ยังไม่กลับ พระอันดับที่ไปนั่งหัตถบาสน์ให้บวชก็ยังไม่กลับ ประชาชนที่ไปบวชให้ลูกก็ยังไม่กลับ เต็มโบสถ์เต็มบริเวณนั้นอยู่ ลูกจะสึกออกมาแม่ก็ไม่ว่า แม่อยากเห็นผ้าเหลืองลูกในขณะที่บวชเท่านั้น แม่ก็เป็นทีพอใจ นั้น ไม่ชัดนะ ถ้าชัดไม่บวช แล้วใครจะไปสึกได้ ออกมาอุปัชฌาย์ก็ยังไม่อยู่ พระทั้งหลายที่ไปนั่งหัตถบาสน์บวชก็ยังไม่กลับ ประชาชนเต็มโบสถ์ ข้างโบสถ์บริเวณนั้นเต็มไปหมด แล้วจะไปสึกต่อหน้าต่อตามันจะสึกได้ลงคอหรือ ไม่บวชเสียดีกว่าจะไปขายหน้าในเวลาบวชเช่นนั้น

แม่ฉลาดกว่าลูกจึงบอกว่า ออกมาแล้วจะสึกต่อหน้าต่อตาคนมาก ๆ แม่ก็ไม่ว่า แม่อยากเห็นผ้าเหลืองในเวลาบวช โน่นนะปัญญาของแม่ ลงใจบวช นี่ละเรื่องราว พอลงใจบวชแล้วพ่อก็ดีใจที่สุดเลย หาเครื่องบริวารในการบวช พี่ชายเขาเคยบวชก่อนแล้วสั่งพี่ชายขาดตัวเลยให้ไปหาแต่ของดีๆ มาให้มันบวช อันนี้ยากเหลือเกิน ภูพุดกับมันไม่รู้ก็ครั้งก็หน มันไม่เคยรับปากว่าจะบวช คราวนี้รับปากแล้ว ภูเป็นที่แน่ใจ เอ้าเครื่องบวชชนิดใดๆ เอาของดีๆ มานะ ว่าอย่างนี้เลย สมใจภูที่อยากให้มันบวช พี่ชายก็จัดให้เรียบร้อยไปบวช นั้นละเรื่องราว

ครั้นบวชเข้ามาแล้วก็อ่านอรุณอ่านธรรม คิดไว้ว่าเวลาบวชนี้จะรักษาสิกขาบทวินัยให้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ไม่ให้มีต่างพร้อยและขาดทะเลาะเป็นอันขาด จนกระทั่งถึงวันสึก เพื่อจะได้บุญกุศลอันนี้ไปสวรรค์ ความคิดของตัวเองเวลาบวช ครั้นบวชแล้วอ่านไปๆ อ่านหลักธรรมหลักวินัยหลักศาสนา อ่านไป ท่านพูดถึงเรื่องสวรรค์ เรื่องพรหม

โลก พูดถึงเรื่องนิพพาน จิตใจค่อยหม่นไป เกี่ยวกับเรื่องสวรรค์ก็อยากไปสวรรค์เพราะ สวรรค์มีอายุยืนนาน เสวยทิพย์สมบัติ ผู้ไปอยู่สวรรค์มีความสุขความสบายมากยิ่งขึ้นกว่าผู้ อยู่แดนมนุษย์ แล้วสวรรค์ก็มีหลายชั้น มีความสุขเป็นลำดับลำดับ ยิ่งขึ้นพรหมโลกแล้ว ก็ยิ่งสูง สูงเป็นลำดับ

ที่นี้เขานิพพานมาทับปุ๊วะเข้าไปนี่ ยิ่งถึงนิพพานแล้วเป็นอันว่าไม่ต้องกลับมา เกิด แก่ เจ็บ ตาย อีกต่อไป นิพพานนี้เที่ยง เป็นธรรมที่เลิศเลอสุดยอดแล้ว ว่าอย่างนี้ ผู้ใดบวชปฏิบัติตนให้ถึงนิพพาน ผู้นั้นเรียกว่าเป็นผู้ที่เลิศเลอ แล้วเป็นถึงขั้นนิพพาน ด้วย เลิศเลอด้วย นี่จิตมันก็ก้าวตาม อยากไปสวรรค์แล้วอยากไปพรหมโลก พอไปถึง นิพพาน ท่านพรรณนาคุณค่าหรืออานิสงส์แห่งนิพพานให้ฟังแล้ว จิตมันติดตรงนั้นละ ที่นี้ ต่อไปเลยอยากไปนิพพานที่นี้ละ ไอ้เรื่องจะสิกขาลาเพศไปไหนก็จางไปๆ จิตมัน ดูดดื่มถึงนิพพานมากที่นี้ละ

สวรรค์ก็ดูที่แรก พรหมโลกดูอันดับสอง พอถึงนิพพาน พรรณนาคุณค่าของ นิพพานถึงแล้วไม่มาเกิด มาแก่ เจ็บ ตาย แล้วเป็นบรมสุข อยู่ตลอดอนันตกาล นิพพานนี้เยี่ยมสุดเลยในบรรดาโลกธาตุอันนี้ไม่มีสิ่งใดสู้นิพพานได้ ท่านสอนว่าอย่าง นั้น จิตเลยหม่นเข้าสู่นิพพาน จิตไปหนังก้อยู่ที่นิพพานที่นี้ละ สวรรค์พรหมโลกเลย กลายเป็นว่าไม่มีความหมาย จิตเลยมุ่งต่อนิพพานไป ที่นี้เวลาเรียนหนังสือ เรียนก็ เรียน แต่จิตมุ่งต่อนิพพานอยู่เสมอ

แล้วก็มีข้อสงสัยว่า หากว่าเราปฏิบัติเต็มเม็ดเต็มหน่วย เอาเป็นเอาตายเข้าว่า เพื่อมรรคผลนิพพานนั้น แล้วมรรคผลนิพพานจะมีตอบแทนการปฏิบัติของเราอยู่ หรือไม่ หรือว่าสาบสูญไปไหนหมดแล้ว นี่อันหนึ่งสงสัย สงสัยอันนี้ทำให้ไม่เต็มเม็ดเต็ม หน่วยในการอยากไปนิพพาน กลัวว่าอยากเฉยๆ ไม่มีนิพพานต้อนรับ แล้วก็คิดขอให้ เราได้พบครูบาอาจารย์องค์ใดก็ตาม ท่านพูดให้เป็นที่แน่ใจว่านิพพานมีอยู่อย่าง สมบูรณ์ เราจะมอบกายถวายตัวต่อท่านผู้นั้น แล้วจะเอาตายเข้าว่าเพื่อนิพพานอย่าง เดียวเท่านั้น

พอหยุดจากการศึกษาเล่าเรียนแล้วก็บึ่งเข้าไปหาหลวงปู่มั่นเลย ตั้งหน้าตั้งตาจะ ฟังเหตุฟังผลของมรรคผลนิพพาน ยังมีอยู่หรือไม่ เพราะความตั้งใจเรานี้สุดขีดแล้ว เป็นแต่เพียงว่าจะมีนิพพานต้อนรับหรือไม่เท่านั้น พอไปหาพ่อแม่ครูจารย์มั่นท่านทาง เรดาร์ไว้เรียบร้อยแล้ว ไปก็ใส่เปรียงเลยทันที เหมือนว่าคนไม่เคยเห็นกันมาทะเลาะกัน เหมือนคนทะเลาะกัน เสียงลั่น ท่านมาหาอะไร มาหาบุญกุศล มาหาผลนิพพาน เหรอ ท่านว่า ขึ้นอย่างรุนแรงเสียด้วยไม่ใช่ธรรมดา

ท่านขึ้นไปเลยที่นี่ ตั้งแต่ต้นไม้ภูเขาดินฟ้าอากาศว่าไม่ใช่กิเลส ไม่ใช่มรรคผล นิพพาน พรรณนาไปจนกระทั่งหมดโลกธาตุ ไม่ใช่กิเลส ไม่ใช่มรรคผลนิพพาน ไม่ใช่ธรรม เอาอย่างนี้นั่นลงๆ รวมเข้ามานี้ มรรคผลนิพพานแท้ กิเลสแท้อยู่ที่ใจ อย่าไป ทำให้เสียเวล่ำเวลาอันนั้นเป็นหลักธรรมชาติที่เขามีมาดั้งเดิม ไม้วิเศษวิโสเลิศเลอหรือ เลวทรามແລະ เขามีอยู่ตามสภาพของเขา อย่าไปกังวล บุญบาปนรกสวรรค์อยู่ที่ใจเป็นผู้จะก้าวเคลื่อนไปสู่สถานทีนั้นๆ ตามความชั่วความดีของตน นั่นท่านออกอย่างนี้ จากนั้นก็ย้อนเข้ามาว่าอยู่ที่ใจๆ

ทีแรกท่านพรรณนาไปตามเรื่องบาปเรื่องบุญ ว่าอยู่ที่ใจผู้จะเคลื่อนย้ายออกไป เสวยกรรมของตนที่ทำไว้ดีและชั่ว ท่านแยกออกไปๆ เวลาสรุปความเข้ามาแล้วรวมลง ที่ใจเลยที่นี่ ธรรมอยู่ที่ใจ มรรคผลนิพพานอยู่ที่ใจไม่อยู่ที่อื่น ไม่มีสิ่งใดที่จะสามารถ สัมผัสสัมพันธ์รับรองบาปบุญมรรคผลนิพพานได้ มีใจเท่านั้น นั่นขึ้นแล้วนะ จากนั้นก็ ย้ำลงที่ใจๆ ใจนี้รออยู่แล้วที่จะรับมรรคผลนิพพาน กับผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบครบแก่ มรรคผลนิพพาน

มรรคผลนิพพานไม่ลำเอียง มีมาแต่กาลไหนๆ ผู้ปฏิบัติตนจนถึงมรรคผล นิพพานก็มีจำนวนนับไม่ได้เลย เรามาปฏิบัติแบบไหนถึงจะไม่พบมรรคผลนิพพาน เมื่อปฏิบัติดีอยู่ มรรคผลนิพพานก็ต้องอยู่ในหัวอกของเราจนได้ ท่านสอนออกมา ย่น เข้ามาถึงจิตตภาวนา ที่จะเบิกกว้างมรรคผลนิพพานให้เห็นประจักษ์อย่างชัดเจนนั้น ต้องเบิกด้วยจิตตภาวนา อันนี้เป็นธรรมสำคัญมากทีเดียว ธรรมทั้งหลาย บุญทั้งหลาย มาเป็นบริษัทบริวารของจิตตภาวนา ท่านว่างั้น

จิตตภาวนานี้เป็นเหมือนกับท่านบใหญ่ บุญกุศลที่สร้างมาด้วยการให้ทานมาก น้อยเพียงไร นานเท่าไร รักษามาเท่าไร บำเพ็ญมาเท่าไรจะมารวมอยู่ที่จิตตภาวนา ที่ เรียกว่าท่านบใหญ่แห่งกุศลทั้งหลาย จะมารวมอยู่ที่นี้ เอ้า ให้ท่านเร่งทางจิตตภาวนาให้ ดี มรรคผลนิพพานจะอยู่ในเงื้อมมือจนได้นั้นแล ท่านเทศน์นี้เข้มข้นมากนะ ก็สมกับ เจตนาที่เราไปด้วยความมุ่งมั่นอยากจะทราบเรื่องมรรคผลนิพพานให้ประจักษ์ใจ แล้ว จะได้ทุ่มกันลงแบบเป็นแบบตายเลย เพราะนิสัยเราเป็นอย่างนั้น

ท่านเทศน์เต็มเหนี่ยวหายสงสัย เรื่องมรรคผลนิพพานหายสงสัยเลย ประจักษ์ แจ่ม ยิ่งเหลือแต่เราจะเอาจริงหรือไม่จริงเท่านั้น นั่น เรื่องมรรคผลนิพพานแม้กิเลส ยังมีอยู่ภายในใจ แต่ความสงสัยมรรคผลนิพพานนี้ไม่มีเลย ทั้งๆ ที่กิเลสมีมันก็ควร จะสงสัยมรรคผลนิพพานแต่มันกลับไม่สงสัยทั้งๆ ที่มีกิเลสอยู่ แต่ก่อนมันสงสัย พอได้ฟัง ธรรมจากพ่อแม่ครูจารย์มันแล้ว เปิดหมดเลย ทีนี้พอฟังถึงใจนะ ไม่ใช่ธรรมดา สม เจตนาที่ไปหาท่าน ท่านก็ทุ่มลงอย่างเต็มเหนี่ยว เรียกว่าหมดคัมภีร์ในหัวอกท่าน ทุ่มลง

ให้หมด เราก็อึ้งเต็มหัวอกเรา พอใจ หายสงสัยเรื่องมรรคผลนิพพาน พอก้าวลงจาก ท่านมาแล้วด้วยความภาคภูมิใจ

ที่นี้สมหวังสมเจตนาละ ลงมายังไม่ถึงที่พักเลย มาก่ตั้งปัญหาขึ้นถามตัวเองว่า เป็นยังไงไปพึ่งเทศน์ท่านอาจารย์ม่นวันนี้ ถามตัวเองนะ ท่านสอนว่ายังไง แล้วเป็นยังไง ทางนี้ตอบกันทันทีไม่รอเลย บอกว่าเอาตายเข้าสู่ ตายเท่านั้น ไม่ตายให้ได้มรรคผล นิพพานครองใจ ให้ได้เป็นพระอรหันต์ในชาตินี้ ว่าอย่างนั้นเลย พระอรหันต์กับมรรค ผลนิพพานเป็นคู่เคียงกัน มีอยู่ทั้งสอง เราต้องเอาให้ได้ ไม่ได้เอาตายเท่านั้น ตอบ เจ้าของขึ้นอย่างทันทีทันใด เอ้าเอาตายเท่านั้นเพื่อมรรคผลนิพพานอย่างเดียว จากนั้น มาก่พึดเลย

นั่นละที่นี้ความเพียรของเราจึงหนักมาก ตั้งแต่พรรษาเจ็ดที่เข้าไปหาท่าน พึ่ง ธรรมะอย่างถึงใจมาแล้ว จากนั้นมาที่นี้ก็เรียกว่าเอากันอย่างเต็มเหนี่ยว เอาเป็นเอาตาย ตกนรกทั้งเป็นเลยเที่ยวไม่ได้คำนึง จะเอามรรคผลนิพพานให้ได้ ให้ได้เป็นพระอรหันต์ ในชาตินี้ เต็ดอยู่ภายในใจนะ มันไม่สนใจกับใครจะเชื่อไม่เชื่อ ใครจะว่าเป็นบ้าเป็นบอ ก็ตาม แต่จิตดวงนี้ไม่ไปไหน มุ่งต่อมรรคผลนิพพานอย่างเดียว เชื่ออย่างถึงใจที่พ่อแม่ ครูจารย์สอนถึงเรื่องมรรคผลนิพพาน เหมือนวานี้ละ ๆ ตาบอดหรือไม่เห็นหรือ นี้นะ ๆ มันถึงใจ พอมาแล้วก็พึดกันเลย เอาจริงเอาจังด้วย

ไปภาวนานี้ไปคนเดียว ไม่เคยไปกับหมู่กับเพื่อนกับคนใดเลยมันขัดต่อนิสัย ของเรา เพราะนิสัยของเราถ้าไปกับหมู่กับเพื่อนคนใด สองคนก็ตาม มันเป็นน้ำไหลบ่า ไหลลงทางนั้น ไหลไปทางนี้ มันไม่พุ่งออกช่องเดียว คือเป็นห่วงใยกันลึก ๆ นั่นละความ รับผิดชอบซึ่งกันและกันมันหากมี ตั้งแต่สัตว์เขาก็ยังมีความรับผิดชอบกัน เหตุใด มนุษย์แล้วยิ่งเป็นพระด้วยแล้ว จะไม่มีความรับผิดชอบได้ไง อันนี้ละสิ่งลึกลับมันทำให้ เป็นสัญญาอารมณฺ์ ไม่ให้พุ่งลงตามจุดที่หมาย ถ้าไปคนเดียวแล้วมันมีช่องเดียวพุ่งเลย ป่าช้าอยู่กับเรา ป่าช้าอยู่กับเราเท่านั้น เป็นก็เรา ตายก็เรา ยังไงต้องเอาให้ได้เรื่องมรรค ผลนิพพาน พันมือไปไม่ได้เลย ต้องเอาตายเข้าว่าเลย

นี่ละเด็ด ตั้งแต่พึ่งเทศน์หลวงปู่ม่นมานี้มันก็เด็ดขาดของมันจริง ๆ ก็ชมอยู่เรื่อง นิสัยนี้เด็ดจริง ๆ ตั้งแต่นั้นมาออกภาวนานี้ไปคนเดียว ๆ ไม่ให้หมู่เพื่อนไปเกี่ยวข้อง มัน จะเป็นน้ำไหลบ่า ไปคนเดียว ๆ เข้าป่าเข้าเขา ท่านก็ส่งเสริมเสียด้วย ท่านว่าไปก็องค์ ไป องค์เดียว ท่านขึ้นทันทีเลย เอ้อ ท่านมหาให้ไปองค์เดียวนะ ใครอย่าไปยุ่งท่านนะ ท่าน ว่าไงเลย แต่เวลาพระองค์อื่นลาท่านไปเที่ยว ไปอีกแ่งนึงนะ บางทีไปด้วยกันสององค์ สามองค์ ลาท่านจะไปเที่ยว ขึ้นทันทีเลย เหอ ตั้งแต่อยู่ในวัดนี้มันก็ตกนรกหมกไหม้ให้

เห็นอยู่ต่อหน้าต่อตาแล้วมันจะไปตกรรกลุมไหนอีกล่ะ แล้วใครจะกล้าไป เมื่อท่านพูดอย่างนั้นมันก็หมอบ

ส่วนเรานี่ไม่มี พอได้โอกาสแล้วกราบลาท่านไปเที่ยวที่ไร คือการกราบลาท่านก็ต้องมีมารยาท ต้องใช้ความเคารพทุกสิ่งทุกอย่าง สมควรจะกราบลาท่าน ต้องถามถึงหน้าที่การงาน เพราะเราได้รับผิดชอบภายในวัดอยู่อย่างลึกซึ้งเกี่ยวข้องกับพระกับเณรไม่ให้มันระเกะระกะในสายหุสสายตาของท่าน เราต้องเข้มงวดกวดขันดูแลพระเณร นี้ละที่ว่าจะลาไป มีงานมีการอะไรบ้างในวัดอันนี้ เมื่อท่านบอกว่าไม่มีแล้วก็ ถ้าไม่มีก็อยากจะกราบลาไปทำความเพียรภาวนาสักกระยะหนึ่ง บอกระยะนะ เพราะท่านหวังฟังเราตลอดเกี่ยวกับพระกับเณร

นี่ท่านก็เปิดแล้วว่าไปทางไหนๆ ก็กราบเรียนท่านว่าจะไปทางนั้นทางนี้ ไปก็องค์ท่านว่า บอกว่าไปองค์เดียว ขึ้นทันทีเลย เอ้อ ท่านมหาต้องไปองค์เดียว คนอื่นอย่าไปยุ่งท่านนะ ท่านไม่เคยห้ามเรื่องไปเที่ยวคนเดียว เพราะท่านดูความตั้งใจของเรา อยู่กับท่านมานานแสนนานแล้ว ท่านรู้นิสัยแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างว่าเราไปเพื่อธรรมล้วนๆ สมบัติอะไรต่างๆ ที่เขามาบริจาคมากน้อยเราไม่เคยสนใจ แจกให้หมู่เพื่อนเสร็จตามคำสั่งของท่านแล้ว ปล่อยเลยๆ เพราะเราสมทานมีผ้าสามผืนติดตัว แต่ไม่ได้กราบเรียนท่านให้ทราบเท่านั้น สบง จีวร สังฆาฏิ

แต่ก่อนเราก็มีผ้าอาบน้ำผืนหนึ่ง มีสีสำหรับเช็ดบาตร สำหรับอาบน้ำอาบทำเท่านั้น มีประจำเป็นสมทานไว้ในตัวเสร็จ เวลาทำอะไรมาจึงไม่เคยสนใจ ออกเลยปฏิบัติอย่างนั้นเรื่อยมา เวลาไปจึงไปองค์เดียว ไปองค์เดียวนี้เอาตามใจชอบเจ้าของ ถ้าไปหลายองค์ เช่นอย่างเราอดอาหาร หมู่เพื่อนไม่อด เห็นเราอดก็จะเกรงอกเกรงใจเราก็จะอดตาม มันก็ไม่สะดวก อย่างนี้ละ เพราะฉะนั้นเราไปองค์เดียวนี้อยากกินก็กิน ไม่อยากกินก็วันก็ตาม เป็นตายป่าช้าอยู่กับเรา เรารู้แล้ว ที่นี้มันก็ฟุ้งของมันเต็มเม็ดเต็มหน่วย

ไปกรรมฐานนี้ไปองค์เดียวเท่านั้น พ่อแม่ครูอาจารย์ส่งเสริม เราไปองค์เดียวๆ ตลอดนะ กับองค์อื่นองค์ใดนี้ไป บางทีมีเพื่อนมีฝูงท่านยังว่าอยู่ แต่กับเราไม่เคยค้านนะพอใจทุกสิ่ง เพราะท่านเห็นความตั้งใจเวลาอยู่ เอาจริงเอาจังอยู่กับหมู่กับเพื่อน ทุกสิ่งทุกอย่างแม้อาหารการกินอย่างนี้ พระในวัดจะรู้เราว่าเราปฏิบัติต่อเราอย่างไรบ้าง หรือไม่ แต่พ่อแม่ครูจารย์ทราบชัดเจน เราจะเห็นได้ชัด เวลาเราบิณฑบาตเราเอาของที่บิณฑบาตมาได้เท่านั้น ได้อะไรก็ตาม ได้มาเราจัดเอาสักนิดหน่อย แล้วเอาบาตรไปซุกไว้ข้างฝา แล้วก็ไปจัดอาหารถวายท่าน เสร็จแล้วก็มาฉันของเราพอยังอัฐภาพให้เป็นไปเวลาอยู่กับหมู่กับเพื่อนก็ฉันแค่ ๖๐%

ถ้าไปคนเดียวนี่ยากอดที่วันก็ได้ เป็นอัยยาศัยของเราเอง แต่อยู่ในเพื่อนฝูง เป็นผู้ได้ดูแลเพื่อนฝูงอยู่ ก็ฉันสักวันหนึ่งๆ ประมาณ ๖๐% ไม่ให้อ้อมอย่างนี้เป็นประจำ เราทำของเราไม่ให้ใครทราบ บิดทบาตได้มาเท่านั้น ไม่เอาอะไรอีก ท่านยังอุตสำห้ใส่บาตรเรา นี่ละตาแหลมคมไหมละ พระเนตรในวัดรู้หรือไม่ว่าเราทำยังไง แต่ท่านรู้ ปู้บปู้ใส่บาตรเรา ท่านใส่อยู่เรื่อย นานๆ ใส่ทีหนึ่ง ท่านก็ไม่ซ้ำซาก แต่เวลาท่านใส่เราแล้ว ผู้หนึ่งจอมปราษฎ์ ผู้หนึ่งจอมโง่ ท่านใส่แล้วเราต้องฉันให้ท่านเพราะจอมปราษฎ์มาใส่ให้เรา ถ้าคนอื่นไม่ได้เด็ดขาด ปฏิบัติอย่างนี้เรื่อยมา ท่านรู้นิสัยของเราทุกสิ่งทุกอย่าง ว่าตั้งอกตั้งใจขนาดไหน เพราะฉะนั้นเวลาไปเที่ยวไปองค์เดียว ท่านเอ้อ ท่านมหาไปองค์เดียว ใครอย่าไปยุ่งท่านนะ นั้น เอาจริงเอาจังมากเรื่อยมา

นี่ละการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องมรรคผลนิพพาน ก็ได้ลงใจแล้ว ทีนี้ปฏิบัติจะเอาให้ไต่มรรคผลนิพพาน ไม่ได้อยู่ต่ำๆ นะให้ได้ครองความเป็นพระอรหันต์ ให้ถึงพระนิพพานในชาตินี้ เพราะฉะนั้นความเพียรทุกสิ่งทุกอย่างจึงแข็งแแกร่งๆ ทีเดียว ไปก็ไปแต่องค์เดียวๆ เรื่อยมา เวลามาฟังธรรมะของท่านยิ่งเพิ่ม เพิ่มแล้วออกปฏิบัติก็ยิ่งเพิ่ม กำลังใจมากเข้าๆ นี่ละการปฏิบัติของเรา เราทำมาอย่างนั้น เอาจริงเอาจังมากทีเดียว พอแน่ใจแล้วว่านิพพานมีอยู่เท่านั้น ยังไงให้ได้นิพพาน อย่างไรให้ได้เป็นพระอรหันต์ในชาตินี้ ใครจะว่าเป็นบ้าเป็นบออะไร ไม่สนใจกับใคร แต่จิตมุ่งไปตามความเชื่อของครูบาอาจารย์แนะนำสั่งสอนแล้วมันลงเลยเชียว

ทีนี้การกระทำก็ทำแบบเดียวกัน ไปรุดงกรรมฐานไปองค์เดียวๆ ตลอดมา เราไม่เคยไปกับใคร พ่อแม่ครูอาจารย์ท่านก็ไม่เคยห้าม ไม่เคยคัดค้าน ปล่อยให้ไปตามลำพังคนเดียวแล้วเสริมเสียด้วย เอ้อ ท่านมหาไปคนเดียว ใครอย่าไปยุ่งท่านนะ แนะนำให้ท่านไปองค์เดียว เพราะท่านเห็นความตั้งใจขนาดไหน อย่างนี้เรื่อยมาจนกระทั่งพ่อแม่ครูจารย์มรณภาพแล้วก็ ทีนี้จิตตอนั้นมันหมุนตัวแล้วแหละ

ตั้งแต่พ่อแม่ครูจารย์ยังมีชีวิตอยู่มันก็หมุนแล้ว หมุนเป็นอัตโนมัติ ความเพียรเป็นอัตโนมัติไม่มีหยุดมียั้ง กลางคืนบางคืนไม่ได้นอน นอนไม่หลับ กลางวันก็ยั้งจะไม่นอน เพราะจิตทำงาน ธรรมทำงานฆ่ากิเลสเป็นอัตโนมัติ อยู่ที่ไหนหมุนตัวๆ ตลอดเวลา ตั้งแต่ท่านยังมีชีวิตอยู่นั้น เคยได้ไปสนทนาธรรมะกับท่านมาตลอด ทีนี้เวลาท่านมรณภาพไปแล้ว อันนี้มันก็หมุนของมัน ท่านมรณภาพเดือนพฤศจิกายน ๒๕๓๓ ท่านก็เพียบจนถึงขั้นสลายไปในเดือนพฤศจิกายน

ทางธาตุขันธ์ท่านเพียบ ทีนี้ทางจิตของเราก็เพียบ เกี่ยวกับเรื่องฟัดกับกิเลส ไม่ได้หลับได้นอนทั้งวันทั้งคืน เดือนพฤศจิกายนจนกระทั่งถึงเดือนพฤษภาคม จากพฤศจิกายนไปถึงเดือนพฤษภาคมวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๓๓ เวลา ๕ ทุ่มพอดี อยู่บนหลังเขาวัดดอย

ธรรมเจดีย์ วันนั้นเป็นวันตัดสินกันระหว่างกิเลสกับธรรมพัดกัน หลังจากได้ฟังอรรถพึงธรรมจากพ่อแม่ครูจารย์อย่างถึงใจแล้ว ก็ไปตัดสินกันในวันนั้น เป็นเวลาที่ปีมาแล้ว นี้ละสมใจ หายสงสัยทุกอย่าง โลกธาตุนี้ไม่มีจุดไหนต่อมใดที่จะได้ฟังที่อาศัยว่าจะใหญ่ยิ่งกว่าธรรมกับใจซึ่งเป็นอันเดียวกันนี้ ไม่มีอะไรใหญ่กว่าธรรมกับใจเป็นอันเดียวกันแล้วครอบโลกธาตุ พอใจ

นี่ละธรรมไปยุติกันในคืนวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ เวลา ๕ ทุ่ม ธรรมกับใจเป็นอันเดียวกัน ฟาดินถล่ม เหตุใดจึงว่าฟาดินถล่ม ฟาดินเขาก็อยู่ของเขาแต่เรื่องกายกับจิตนี้แสดงอย่างผาดโผนมาก เวลามันจะขาดกัน กิเลสจะขาดสะบั้นไปจากใจนี้ ร่างกายนี้สะดุ้งปึงเลยที่เดียว สะดุ้งกันอย่างแรงนะ กิเลสกับจิตขาดจากกัน มันกดมันถ่วงกันมาสักก็กัปกี่กัลป์ มันเหนียวมันแน่นขนาดไหน พาให้เกิดให้ตายกองกันมานั้นนับกับนับกัลป์ไม่ได้ ฟังมาขาดสะบั้นในคืนวันนั้นละ ที่ว่าเวลา ๕ ทุ่มพอดี

เพราะฉะนั้นร่างกายจึงกระเด็นเลย อยู่ธรรมตานี้กระเด็นขึ้นเลยเชียว เพราะมันรุนแรงภายในใจ ระหว่างกิเลสกับจิตขาดสะบั้นจากกัน สะดุ้งถึงกาย กายพุ่งเลยเชียวนะ นี่ละเราก็เรียกอันนี้ละว่าฟาดินถล่ม เราไม่ไปเรียกฟาดินข้างนอกนะ เรียกฟาดินร่างกายของเรา ระหว่างจิตกับกิเลสมันขัดกัน เวลาขาดจากกันมันตีตึงขนาดนั้นนะ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ เวลา ๕ ทุ่ม เป็นเวลาที่ปีมาแล้ว นี่ละกิเลสได้ขาดออกไป

ตั้งแต่นั้นมาไม่เคยมีกิเลสตัวใดแม้เม็ดหินเม็ดทรายได้เข้ามาผ่านในจิตใจ ให้ได้เอะใจว่า เหนอ กิเลสตัวนี้ก็พืดมึงเต็มทีเต็มฐานแบบว่าเป็นตายไปด้วยกัน นึกว่ามีม้วนเสื่อไปแล้ว มึงโผล่หน้ามาจากไหนอีก ให้ได้เห็นหน้ามันแม้เม็ดหินเม็ดทรายไม่เคยมีเลย นั่นจึงว่าดับแท้ ถ้าลงดับแล้วหาอย่างไรก็ไม่เจอ จึงเรียกว่าไม่มี เรียกว่าสิ้น ความโลภก็สิ้น ความโกรธก็สิ้น ความหลงก็สิ้น ราคะตัณหาภายในหัวใจก็สิ้น ลื่นไปหมดโดยประการทั้งปวง ขึ้นชื่อว่าสมมุติในจิตนั้นลื่นหมดเลยไม่มีอะไรเหลือ นั่นเรียกว่าสิ้น

วันนี้ได้พูดธรรมะ มันเกี่ยวโยงอะไรมาถึงธรรมขั้นนี้ ได้พูดให้พี่น้องทั้งหลายฟังนี้การปฏิบัติธรรม ตั้งแต่เริ่มแรกมาเป็นเวลา ๙ ปีพอดี พรรษา ๗ พรรษา ๑๖ ตัดสินกันลงได้เป็นเวลา ๙ ปีทั้งๆ ที่พืดกันเสียจนเหมือนตกรกทั้งเป็น เป็นเวลา ๙ ปี ไปภาวนากรรมฐานไปองค์เดียวๆ พืดกันขนาดนั้นละ ไม่ใช่ทำอย่างย่อหย่อนอ่อนอ่อนอ่อน เราคิดย้อนหลังเรื่องความเพียรของเราว่า เราได้มีความอ่อนแอท้อแท้ที่ตรงไหน ไม่มีบอกได้เลยว่า ไม่มี ถึงจะล้มลุกคลุกคลานเพราะอำนาจของกิเลส ตีกบาลก็ตามเถอะ

เรามีแต่กำปั้นก็พืดกันไม่ถอยด้วยกำปั้นของเราเอง ไม่มีถอย จนกระทั่งวาระสุดท้ายขาดสะบั้นไปเลยไม่มีเหลือ

ตั้งแต่บัดนั้นมาเราจะเรียกว่าลืมหูลืมตาก็ได้แหละ มองดูอะไรนี้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ไม่ได้ระเวียงระวังอะไรว่าจะเป็นภัยแก่ตนเองจากกิเลสประเภทต่างๆ แม้เม็ดหินเม็ดทรายไม่มีเลย ตั้งแต่นั้นมาก็เป็นเวลา ๕๐ กว่าปีแล้วมัง ดูเหมือน ๕๖-๕๗ ปีนี้ละมัง นี่ละตั้งแต่กิเลสมันขาดสะบั้นลงไป ก็ยังเหลือแต่กิริยาอาการภายนอก สำหรับภายในผ่านสมมุติทั้งปวงไปโดยสิ้นเชิง ไม่มีสมมุติใดที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับภายในใจนั้นเลย เป็นวิมุตติหลุดพ้นล้วนๆ

ส่วนกิริยาอาการธาตุชั้นนี้มันเป็นสมมุติ มันก็อยู่ในสนามแห่งโลกธรรมได้เป็นธรรมดาเหมือนท่านเหมือนเรา ควรดีก็ได้ ควรชมก็ชมได้ เขาดีได้ เขาชมได้ เราดีได้ เราชมได้อันนี้ สำหรับอันนี้มันเป็นสมมุติด้วยกัน อยู่ในสนามแห่งโลกธรรมจึงต้องมีการดิเตียน ตีฉินนินทาชมเชยสรรเสริญได้ ส่วนธรรมชาตินั้นหมดโดยสิ้นเชิง ไม่มีอะไรเหลือ

นี่ละการปฏิบัติธรรม พระพุทธเจ้าสอนโลก หลอกหลวงโลกเธอ พิจารณาสิ สุวากุขาโต ภควตา ธมฺโม พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว ตรัสไว้ชอบแล้ว ชอบอย่างนี้ ให้ปฏิบัติตามนี้ เพราะธรรมนั้นชอบทุกอย่างหาที่ต้องดีไม่ได้แล้ว ที่จะต้องดีก็ดีเรานี่ มันข้ามเขตข้ามแดน ออกนอกกลุ่มนอกทางของธรรมไปเรื่อย ๆ จึงห่างเหินไปได้ สุดท้ายกลายเป็นลงนรกอเวจีก็มี มันข้ามธรรมไปไกลขนาดนั้นละ ไกลจนลงนรกอเวจีก็มี มันไม่ฟังเสียงธรรมเลย ไม่มีบาปไม่มีบุญ อยากทำอะไรก็ทำตามชอบใจ ความชอบใจคือเรื่องของกิเลส มันกดถ่วงจิตใจให้ลงทางต่ำ ด้วยการชอบทำของไม่ดีทั้งหลายก็พาเจ้าของจมลงในนรกจนได้นั้นแหละ

ถ้าต่างคนต่างระวัง ฟังเสียงอรรถเสียงธรรม มันอยากทำบาป ไม่ทำ มันอยากทำอะไรขึ้นชื่อว่ากิเลสเป็นภัยตลอด เมื่อมันเป็นภัยตลอดเราจะทำทำอะไร จะฝืนมันมาเป็นภัยต่อตัวเองด้วยการทำบาป มีอย่างเธอ เราต้องตัดของเราอย่างนั้นซิ ทำความดีตามทางนักปราชญ์ จอมปราชญ์แท้ๆ พระพุทธเจ้าสอนธรรมไม่ได้มาหลอกหลวงโลก แต่กิเลสหลอกหลวงได้ตลอดทุกหัวใจ ออกแ่งไหนมุมใดมีแต่หลอกหลวงตมตุนทั้งนั้น เราก็เชื่อมั่นมาตลอด ไม่เคยเห็นเข็ดหลาบอ้มพอ เพราะกิเลสตมตุน หลอกเราเรื่องนั้น หลอกเราเรื่องนี้มาประจำทุกหัวใจนั้นแหละ เรายังไม่เห็นเข็ดหลาบอ้มพอ ธรรมท่านไม่ได้หลอก สอนยังงเป็นอย่างนั้น

ให้พากันตั้งใจปฏิบัติธรรมนะ เรื่องธรรมพระพุทธเจ้าไม่มีปัญหาอะไรแล้วแหละ มันมีปัญหาอยู่กับเรานี้ละ ตัวขวางอรรถขวางธรรมคือตัวกิเลสมันขวางธรรม เอาละวันนี้

พูดเพียงเท่านี้ ก็รู้สึกว่เหนื่อยเหนื่อยในธาตุในชั้นนี้ ขอความสวัสดีจงมีแก่บรรดาพี่น้อง ลูกหลานทั้งหลายโดยทั่วกันเทอญ.

พูดท้ายเทศน์

วันนี้ไปกราบนมัสการหลวงปู่มั่นที่ถ้ำสาริกา พอฉันเสร็จแล้วก็ออกไป ไปกราบ ท่านเสร็จแล้วก็กลับมา ที่ถ้ำสาริกาที่ท่านอยู่นั้น หลวงปู่มั่นเรา เราไม่ขึ้นละ ขึ้นไม่ไหว แล้ว ขึ้นไปอยู่พักหนึ่งเท่านั้นลง โนนทองเหลืองอร่าม คราวที่แล้วเราก็ได้มอบเข้าตั้ง ๖๐๐ กิโล ต่อไปนี้จะเริ่มอีก ตั้งอีกก็ได้บอกพี่น้องทั้งหลายเอาตั้งอีกนะ ทองคำเรารู้สึกว่าน้อยมากในคลังหลวง มันควรจะได้ในระยะนี้เราว่า แล้วก็ ได้ อย่างเมื่อ ๒ วันนี้ก็ มอบ ๖๐๐ กิโล จึงให้ตั้งอีกสักพักหนึ่ง เรายังไม่ตาย เอาตั้งอีก พูดตรง ๆ ทองคำให้ได้ สักพักหนึ่ง เข้า ขนเข้าชี่ เราไม่มีขนออก ขนเข้าเท่านั้นแหละ

ทองคำที่ได้ตอนเช้าถึงวันนี้ ได้ ๑ กิโล ๑๖ บาท ๔๓ สตางค์ ทองคำที่ได้ตั้งแต่วันที่ ๕ ถึงค่ำวันนี้ได้ ๒๔ กิโล ๓๓ บาท ๔๙ สตางค์ ทองคำที่มอบเข้าคลังหลวงแล้ว ๑๑,๖๓๗ กิโลครึ่ง หลังจากมอบแล้วได้ทองคำประเภทน้ำไหลซึม ๑๗ กิโล ๒๒ บาท ๒ สตางค์ ได้เพิ่มเข้าอีก รวมทองคำทั้งหมดที่มอบแล้วและยังไม่ได้มอบเป็น ๑๑,๖๕๔ กิโล ๕๔ บาท ๙๑ สตางค์ ได้เยอะนะ ตั้งหมื่นกว่ากิโล ทองคำที่เราช่วยชาติคราวนี้ ได้ ๑๑,๖๕๔ กิโลไม่นับเศษ แล้วยังจะได้อีก

วันพรุ่งนี้ก็ไปวัด ตอนบ่ายไป ออกจากนี้ไป (ประมาณบ่าย ๓ โมงกว่า ๆ หลวงตาก็ไปวัด) เผาเวลา ๔ โมง ๓ โมงกว่าเราก็ออกพอดี ทางวัดหาที่เผาที่ไหนก็ไม่ได้ วัดต่าง ๆ ต้องมีเมรุ ไม่มีไม่ได้ คนตายเกลื่อน ตายก็ต้องวิ่งเข้าวัด เป็นวิ่งเข้าวัด ตายก็วิ่งเข้าวัด ให้อายยัง วัดต้องเป็นที่พึ่งตลอดทั้งเป็นทั้งตายแหละ แต่สำคัญที่เวลามันมีชีวิตอยู่ มันหันหน้าเข้าวัดเข้าธรรมหรือเปล่าก็ไม่รู้ หรือมันหันไปหาตั้งแต่ความเปลี่ยวความ เพลินเป็นบ้ากันทั้งศาลาเลย ไอ้ลูกศิษย์หลวงตาบ๊วมักจะเป็นอย่างนั้นนะนี้ หรือหลวงตาบ๊วพาเป็นนา

เราไม่อยากจะพูดแรงเกินไปตอนนี้ เราอาจจะพาเป็นแต่ก่อนก็ได้ อันนี้เราพูดเบา ๆ ไม่พูดแรงละ มันเข้าเนื้อเจ้าของชี่ ว่าให้ลูกศิษย์ละว่าดัง ๆ เจ้าของเป็นยังงิดติด เพราะฉะนั้นจึงถอยออกมาเพื่อรับ ตั้งแต่ยังเป็นเด็กอยู่ เรื่องศาสนาเราเลื่อมใสมาแต่ ไทหนะ ตั้งแต่เป็นเด็กจนกระทั่งถึงผู้ใหญ่ เคารพเลื่อมใสมาตลอด มันก็เป็นเองนะ พอเกิดมาก็มาเห็นวัดเห็นวา เห็นพระเจ้าพระสงฆ์ เลื่อมใสมาเรื่อยตั้งแต่โน้น จนกระทั่งได้ บวชแหละ

ทองคำที่ได้ตั้งแต่เช้าถึงค่ำวันนี้ได้ ๑ กิโล ๑๖ บาท ๔๓ สตางค์ ที่ได้มาตั้งแต่วันที่ ๕ มาถึงวันนี้ ๒๔ กิโล ๓๓ บาท ๔๙ สตางค์ ได้ถึง ๒๔ กิโล ได้เยอะอยู่

เขาหย่อนบัตรกันเหรอต่านเจ้าคุณ เขาหย่อนบัตรกันเหรอนวันนี้ อะไร หย่อนบัตรเรื่องอะไรสมัครผู้แทนหรืออะไร (ผู้แทนครับ เลือกลง.ส.ครับ เลือกปาร์ตี้ลิสต์ด้วยครับ เลือกผู้แทนของพรรคด้วย ตอนนี้นำกำลังนับคะแนนอยู่ครับ) ผลยังไม่ตกออกมา (ก็มีบ้างแล้วที่พอคาคเตาเอา เขาพอคาคเตากันได้แล้ว) เตาวาใจ เตามาซินะ เราก็อ่าไปงั้น แต่เราไม่อย่ากฟังนะ เอ้าเตามาซิ จะไปฟังของปลอมมันอย่ากฟังอะไร วันนี้เขาเรียกวันอะไร (วันเลือกตั้งผู้แทน) จากนั้นไปจะมีอะไรอีก (ต่อไปเขาก็มารวมกันมาจับมือกันแล้วก็มาเป็นรัฐบาล) รวมหัวกันมา (รวมหัวกันเป็นรัฐบาลแล้วก็เลือกคนหนึ่งมาเป็นนายก นายกก็เลือกหลายๆ คนมาเป็นรัฐมนตรี อย่างว่าแหละแล้วก็เข้าส้วมเข้าถาน)

อันนี้ละเราเบือเมืองไทยเรา เราพูดจริงๆ เราเบือเมืองไทยเรา ให้ใครมาเป็นผู้ใหญ่ๆ เหมือนปล่อยหมาเข้าถาน จับหางดึงออกทางขาดยังไม่ยอมออก มันกินยังไม่อ้มไม่พอ เข้าใจไหม เบือจริงๆ นิสัยละอะเหอะเห็นแก่ได้แก่กินเหลือเกิน อื้อ ไม่มีศาสนาเลยละ ทั้งๆที่เกิดในเมืองพุทธ ลูกชาวพุทธ แต่เวลาอย่างนี้แล้วดูไม่ได้นะ เมื่อเร็วๆ นี้ก็อะไรที่ว่าโทรศัพท์ลึกลับมาหาเรา ปี่วะเข้ามาหาเลยแหละ แต่ก็ถูก เพราะคนนี้เราเคยเตือน เราเคยเตือนตัวนี้อยู่แล้วนี่ ตัวที่เป็นอยู่เวลานี้มาขอโทษเรานี่ เราเตือนตั้งแต่นั้น

นั่นเห็นไหมเจ้าของยังไม่รู้ตัวเป็นนายก ใ้ออยู่ฉากหลัง มันเป็นเครื่องมือของใ้ออยู่ฉากหลัง เข้าใจไหมเราเตือนเข้าไปๆ พอฟังแยบๆๆ เข้าใจทันทีๆ เตียวนี้มันดูตัวฉากหลังนั่นมันกำลังทำงานนะ ตัวนายกเองไม่ได้ทำนะ จริงไหมละ ยอมบอกมาว่าถูกตัม นั่นผิดไหมละ ก็เราเตือนมาตั้งแต่ต้นแล้ว นี่พูดจริงๆ นะเรา ฟังเวลาทำงานๆ มีแต่ผู้เป็นนายกทำงาน ผู้เป็นนายกคอยทำตามเขาๆ เราฟังไป มันฟังชอบกลอยู่นะนั่นเราก็อ้อออกพูดไป เตียวนี้ตัวนายกเองไม่ได้ทำงานนะ มันเป็นอย่างนี้ เป็นเครื่องมือของใครโน่นนะ เอาขนาดนั้นนะ มันเป็นเครื่องมือของใคร นั่นเอาอย่างนั้นละ

สุดท้ายก็โทรศัพท์ปู้บเข้ามาหาเราเลย มายอม เห็นโทษเห็นภัย มาขอขมาเรา ที่เราพูดคำไหนถูกต้องทุกคำ นั่น ก็เราพูดเป็นธรรมจะผิดไปไหน ก็ดูแล้วพิจารณาเรียบร้อยแล้ว การดำหนิกี่ดำหนิโดยธรรม มันก็เป็นอย่างที่เราว่า เมื่อวานนี้โทรเข้ามาขอโทษ ขอภัย ถูกตัม ก็ถูกตัมแล้วเรารู้มาตั้งแต่ต้น ใ้อตัวตัมเขาตัวสบบๆ นี่นะ มันตัมคนนี้นะ เราเตือนมันก็ยังไม่ฟังเสียง มันก็บ้ายศนี้ก็ดี แล้วเป็นเครื่องมือของเขาอยู่ข้างหลัง ฉากหลังๆ เขาใช้เสียแหละ เสร็จแล้วก็ตัวเปือยก็ตัวเราเอง เขาไม่ได้เปือยเป็นอย่างนั้นละ มันผิดไหมละ

พระแท้ๆ เป็นยังงิพูดผิดที่ตรงไหน ไม่ได้ไปดูการดูงานอะไร ดูแต่กิริยาอาการ ที่แสดงออกมาเท่านั้น เราก็ก็นั่นไปๆ แล้วก็ฟังคำเรา มันก็เป็นอย่างที่ว่าแล้วมา ยอมโทษ ขอโทษเรา เกิดประโยชน์อะไร จนเฝ้าเพแล้วจะมาขอโทษเรา เกิดประโยชน์อะไร เราไม่อยากฟังเสียงนะ เป็นอย่างนั้นละ ท่านเจ้าคุณเป็นอย่างนั้นละ เราเตือนมัน ไม่ผิดนี่นะ ฟังแยะๆ ฟังๆ ๓ ตลอด โอ้ มนุษย์เรานี้แหม คอยแทงข้างหลังๆ หักหลังแทงข้างหลังกัน เก่งมากนะ ไว้วางใจไม่ได้ละมนุษย์นี้ พระธรรมเราไม่เป็น เฉพาะวัดป่าบ้านตาดนี้เด็ดขาดเลยเชียว มีไม่ได้เลย มีเวลาไหนไล่ออกจากวัดเดี๋ยวนั้นเลย เราไม่เหมือนใครนะ

มีพระจำนวนสักเท่าไร กฎระเบียบการข้อปฏิบัติเสมอกันหมด ใครเป็นแสงตาไม่ได้ ต้องให้เป็นอย่างนั้น เรียบ ปกครองอย่างนั้นละ เพราะฉะนั้นจึงมีมากมีน้อย กฎระเบียบหลักธรรมหลักวินัยที่ปฏิบัติใช้ให้เสมอกันหมด ไร่แบบแฉ่งๆ ไม่ได้สำหรับเรา ตำหนิไปตรงไหนไม่เห็นผิดวะ เราอยู่นอกๆ ฟังเสียงมันรู้แหละ ก็ฟังเสียงแยะๆ ออกมาแฉ่งไหนๆ มุมไหนๆ เรารู้ทันทีๆ แล้วออกตามนั้นละ ไม่ผิด จะว่าเราสอดรู้สอดเห็น ก็ไม่สอด เราไม่เคยสอด แต่เวลาแสดงออกมาบีบมันเข้าใจทันทีๆ จะให้ว่าอะไรก็มันเข้าใจเอง พิจารณาตามนั้นบีบๆ ๓ ไปเลย เข้าใจๆ

สำหรับวัดป่าบ้านตาดแล้วจะมีพระเท่าไรๆ แบบเดียวกันหมด เคลื่อนไม่ได้นะ เราปกครองเป็นอย่างนั้น ให้ตรงเป่งแบบเดียวกันหมดเลย ใครมาแสดงตายน้อยเรียกมาซักถามเป็นรายๆ แต่ไม่เคยได้เรียกเพราะท่านทำดีอยู่แล้วตลอดมา ถ้าหากว่าจะเป็นอย่างนั้น จากนั้นก็ไล่ออกจากวัดทันที ไม่ต้องพูดซ้ำๆ ซากๆ ให้เสียเวล่ำเวลา เพราะสอนมาเต็มกำลัง เต็มภูมิ หมดภูมิแล้ว สอนแล้วทำไมจึงต้องมาเป็นอย่างนี้ให้เห็นละ นั่นละตรงที่มันเอากัน เอาเด็ดตรงนี้ละสอนมาเต็มภูมิแล้ว ควรแล้วหรือที่จะอนุโลม อนุโลมไม่ได้ ไล่อเลยเป็นอย่างนั้น เป็นไงท่านเจ้าคุณฟังเหล่านี้ อันนี้กรรมฐานปกครองกันเป็นอย่างนั้น เอาจริงเอาจังนะกรรมฐานปกครอง จริงจังทุกอย่าง ถ้าผิดเจ้าของก็ยอมรับว่าผิดทันทีเลย ถ้าไม่ผิดใครผิดก็ชดกันทันที

พอพูดอย่างนี้แล้วเราก็กะลิกได้ คือวันนั้นเราเป็นบ้า ดูจะเขียนหนังสืออะไร ดูนาฬิกา ดูผิด คือการทำข้อวัตรปฏิบัติเรากับพระกับเณรจะเสมอกันหมด ดีไม่ดี ไม่ทันเราตั้งแต่ยังหนุ่มน้อยนะ ข้อวัตรปฏิบัติประหนึ่งว่าเราออกหน้าตลอด วันนั้นมันเปลอ ยังงิไม่รู้ เขียนหนังสืออะไรเราดูนาฬิกา เอ๊ะ แล้วกันนี้ นาฬิกาเลยเวลาแล้วโดดลงไปคว่ำไม้กวาด กวาดออกไปปุ๊บๆ ของตัวเรียบร้อยแล้วกวาดออกไปข้างนอก ธรรมดาข้างนอกจะต้องเต็มหมดแล้วพระในศาลา คือท่านจะกวาดที่ของท่านๆ มารวมกันที่นั่น เราก็กวาดที่ของเราเสร็จแล้ว ออกไปรวมกัน ก็พอดีกับพระมาเต็มหมด

วันนั้นออกไปไม่เห็นเลย เรากวาดของเราเสร็จเรียบร้อยแล้วออกไปไม่เห็น อ้าว พระเณรไปยังไงกันหมด ตายกันทั้งวัดแล้วใครจะมากุสลาใครล่ะ สักเดียวเณรมันคง รำคาญตา มันก็ด้อมๆ ออกมา เณร ขึ้นเลย เป็นยังไงวันนี้ พระมันตายกันทั้งวัดแล้ว เหนือ ใครจะกุสลาใคร ถึงเวลาแล้วไม่รู้เหรอ มันเป็นอย่างไง นี่ยังไม่แล้วนะนี่ ถ้าสมมุติว่า ได้ผัดตั้งที่เราว่าจริงๆ แล้ว คินวันนั้นต้องประชุมกัน ดีไม่ดีพระจะถูกขับออกจากวัดที่ องค์ไม่รู้ละ พอไปถาม นาฬิกาได้เท่าไรเณร ใส่อย่างคึกคักเดี๋ยวนั้นเหมือนจะกัดจะฉีก ก็มันจริงอย่างนั้นนี่ เรื่องธรรมเป็นอย่างนั้นละ

ถึงเวลาแล้วมันเป็นยังไง พระมันตายกันหมดทั้งวัดใครจะกุสลาใครล่ะ นาฬิกาได้เท่าไรเณร มันฟังได้ ๓ โมง ๒๐ นาที เหนือขึ้นอีก ฟังได้ ๓ โมง ๒๐ นาที ธรรมดาบ่าย ๔ โมงปิดกวาด ใ้เราเป็นบ้าฟาดตั้งแต่โน้น ๓ โมง ๒๐ นาที มาถาม เณรก็ตอบว่าฟังได้ ๓ โมง ๒๐ นาที ขึ้นหรืออีกทีหนึ่ง ว่าฟังได้ ๓ โมง ๒๐ นาที ก็แสดง ว่าเราผิด หยุตๆ พระอย่ามาปิดกวาด มันจะเป็นบ้ากันทั้งวัด เราจะไปแก้บ้าเราก็คงเดิน กลับปั๊บเลย ก็อย่างนั้นละ จะไปแก้บ้าเรา

แต่ดีที่พระเณรไม่ประชุมกันขับเราออกจากวัด ท่านยังอนุโลมอยู่ เข้าใจไหม ถ้า ธรรมดาต้องขับเราออกจากวัด อยู่ๆ มหาเรื่อง สมภารวัดมันเป็นยังไง ขับมันออกจาก วัดพอดี แต่ท่านก็อนุโลม ท่านไม่ว่าอะไร เราเป็นบ้าของเราเอง เอ้า หยุตๆ มันจะ เป็นบ้ากันทั้งวัด เราจะไปแก้บ้าเรา ปั๊บบๆ กลับเลย เณรมันคงจะหัวเราะ เหมือนไฟนะ เวลาขึ้นนี้เหมือนไฟ ปั๊บบๆ เพราะมันเป็นธรรมทั้งนั้นนี่นะ ถึงจะว่าอย่างนั้นมันก็ไม่มี ความโกรธความเคียดแค้นมันเป็นธรรมทั้งหมด เมื่อผัดตรงไหนยอมรับทันทีเลยๆ

นี่เราเป็นคนผิด หยุตๆ เดียวมันจะเป็นบ้ากันทั้งวัด อย่ามาปิดกวาดเดี๋ยวจะ เป็นบ้ากันทั้งวัด เราจะไปแก้บ้าเรา ปั๊บบไปเลย ไม่ทราบว่าจะแก้หรือไม่แก้บ้า พอผ่านพ้น โทษไปแล้วก็ไปเลย พระเณรท่านก็ไม่ว่าอะไร แต่เณรคงจะเล่าให้พระฟัง เพราะเสียง แผดเหมือนฟ้าดินถล่ม พอเราผิดเท่านั้น หยุตๆ ทันทิ เราจะไปแก้บ้าเรา กลับปั๊บบ เลย ก็อย่างนั้นแหละ นี่เรียกว่าธรรม เข้าใจไหม ธรรมเป็นอย่างนั้นละ ไม่มีที่ว่าจะไว้ คัดศัตรูตัวเองว่าเป็นผู้ใหญ่ ไว้ศัตรูก็อย่างนั้นไม่มี ต้องมีไว้ลวดลายชีโซ่ไหมธรรมดา ผิดขนาดนั้นแล้วยังต้องไว้ลวดลายเพราะเราเป็นผู้ใหญ่ นี่ไม่ไว้ ผิดจะไว้ลวดลายอะไร มันผิดนี้ ผู้ใหญ่ผิดยิ่งร้าย นั่นจึงบอกว่ายหยุตๆ มันจะเป็นบ้ากันทั้งวัดเราจะไปแก้บ้า เรา เดินกลับเลย

เป็นอย่างนั้นละท่านเจ้าคุณ พระกรรมฐานปกครอง เฉพาะอย่างยิ่งคือเรา เอา เด็ดขาดเฉียบขาดทุกอย่างเลย การประพฤติปฏิบัติเคลื่อนไม่ได้เลย พระเณรจึงเรียบ ตลอด พระเณรเรียบร้อยตลอดเลย เพราะท่านก็ความเกรงความกลัว กลัวโดยธรรม

ไม่มีโทษนี่นะ กลัวโดยธรรม เกรงโดยธรรม เกรงกลัวเลื่อมใส เพราะเราพูดอะไรมันไม่ได้ผิดนี่ ท่านจะมาตำหนิเราที่ตรงไหนก็ตำหนิไม่ได้ซิ ท่านก็เคารพเท่านั้นเอง

พอพูดอย่างนี้ก็ระลึกได้ในครัวโรงน้ำร้อนนั่น ถึงเวลาประมาณบ่าย ๒ โมง องค์กรไหนท่านจะฉันท่านก็ด้อมๆ มาที่ครัวน้ำร้อน ฉันทน้ำร้อน องค์กรไหนไม่ฉันท่านก็ไม่มา องค์กรไหนอยากฉันท่านก็มา ไม่อยากฉันท่านก็ไม่มา พอตีวันนั้นเห็นพระ ๒-๓ องค์อยู่นั้น เรามาจากกุฏิเรา เดินมาทางหน้าศาลา มองไปเห็นพระท่านอยู่ครัว ไกลอยู่นะ เรา จะลงไปน้ำบ่อ จะไปดูน้ำบ่อ พอเรากลับขึ้นมาดูแก้วน้ำร้อนทั้งลุ่มทั้งอะไรเคลื่อน น้ำร้อนอะไรเคลื่อนอยู่ตามนั้น

พอขึ้นมา อ้าว มันยังงัยกัน มันทั้งกินทั้งเททั้งยังงัยกันนี่เราว่างั้น ทำไมเป็นอย่างนี้ คือพระท่านกำลังฉันทน้ำร้อน พอท่านเห็นท่านอาจารย์ท่านทิ้งแก้วแล้วเปิดเลย โห กลัวอย่างนี้ไม่ถูก เอาอีกแล้วนะ การรับหมูรับเพื่อนไว้ ผมไม่ได้รับไว้เพื่อจะดูจะดำหา เหตุหาผลไม่ได้ จะกัดจะฉีกหาเหตุหาผลไม่ได้ ผิดถูกชั่วดีว่าไปตามธรรม การทำอย่างนี้ไม่ถูก เอาแล้วนะนั่น ก็มันไม่ถูกจริงๆ กลัวเกินเหตุเกินผล โอ้ แก้วน้ำเคลื่อนอยู่ตามนั้น แก้วน้ำลุ่มระนาวไป เห็นเราท่านนั้นแตกฮือไปเลย กลัวหากไม่ยอมหนีระนั้น แผลงอยู่ ท่านกลัวเรื่องกลัว เคารพไม่ใช่กลัวอะไร กลัวเป็นธรรม เคารพเป็นธรรม ท่านทำของท่านอย่างนั้นละ เราก็มองไม่เห็นมีอะไร แต่ก็ไม่ยอมหนีไปไหนนะ กลัวก็กลัวอย่างนั้น หากอยู่อย่างนั้น จะว่ายังงัย

คือเรื่องความเป็นธรรมนี้เสมอหน้ากันหมดในวัดนี้ ไม่มีเอียง ไม่มีสูงมีต่ำ ไม่มีมากมีน้อย ความเสมอภาคเหมือนกันหมดในวัดนั้น ความเสมอภาคเป็นสำคัญมีมากมีน้อยเฉลี่ยให้ทั่วถึงกันหมด นี่จะเป็นความเสมอภาค ไม่มีเอียง อยู่กันเป็นสุข ผู้มีมากมีผู้มีน้อยมี ผู้ไม่มีไม่มีอย่างนี้ไม่สงบ มีเท่าไรถึงไหนถึงกัน เรียกว่าสงบเพราะเป็นธรรม เป็นอย่างงั้นนะ นี่ปฏิบัติมาอย่างนั้นกับหมูกับเพื่อน ในวัดนั้นเราไม่รับมากเฉยๆ นะ นี่ก็มีตั้ง ๕๐ กว่าคือเรากำหนดในพรรษานั้น เราจะกำหนดเพียง ๕๐ องค์ ไม่ให้มากกว่านั้น

คือทางจงกรมที่ภาวนาพอดี ปีนี้ป่าเข้าไปเสีย ๕๘ ไม่ทราบว่าจะไปหาเงินจงกรมในโพรงไม้ที่ไหนก็ไม่รู้ ก็มันจำกัด คือเรารับไว้จำกัดความเพียร ปีนี้ป่าเข้าไปเสีย ๕๘ ท่านจะอยู่ยังงัยก็ไม่รู้ละ ธรรมดา ๕๐ พอดีกับสถานที่ทำความพากเพียร เพราะวัดนั้นเอาจริงเอาจังความพากเพียร ในบริเวณศาลาใครเข้าไปไม่ได้ เราห้ามเสียเอง ไม่ให้เข้าไปยุ่ง ให้เป็นทำเลความเพียรของท่านหมดเลย หากมีความจำเป็นที่จะมีผู้อยากไปดูไปชมอะไรนี้ก็ให้มีพระนำไปเลย ไปดู ทุกแห่งทุกหนที่ควรจะดู พระนำไปเองอย่างนั้นได้

ถ้าธรรมดาไปสู่มีสู่หมั่นไม่ได้ ไม่ว่าใครก็ตาม เว้นแต่คนรับใช้พระ ๒-๓ คน ที่เขาเข้าออกของเขา เป็นอย่างนั้น นอกจากนั้นเป็นบริเวณพระทำความเพียรทั้งหมดเลย มีศาลาเท่านั้น พอไปถึงเขตศาลาให้ออก ๆ ทั้งหมดแหละ การประกอบความเพียร ไม่มีวันมีคืน เดินจงกรมนั่งสมาธิภาวนา สติกับจิตจับกันตลอดเรียกว่าภาวนา นั่นละฆ่ากิเลส ท่านฆ่าอย่างนั้น สติดีเท่าไรจิตยิ่งดี ยิ่งตั้งรากตั้งฐานได้ ถ้าขาดสติขาดความเพียร ความเพียรจึงเป็นสำคัญมากที่สุด ความเพียรสำคัญมากอยู่ที่สติ สติเป็นสำคัญ

กำแพงข้างนอกนี้เวลานี้มีพระชัชชยายออกไปบ้างแล้ว มีกุฏิอยู่ห่าง ๆ ข้างนอก ส่วนภายในพระท่านคงสนิทใจที่เคยอยู่นั้นแล้ว ไม่ค่อยออกไปนะ อยู่ข้างนอกมีน้อยมาก ไม่ค่อยมีองค์ไหนออกไป คือออกไปมันโล่งยังไงชอบกลอยู่ พอออกไปรู้สึกมันโล่งมองไปที่ไหนเว้งว่าง โล่ง ท่านเลยไม่ชอบ ไปอยู่ไม่กี่องค์นะ สัก ๓-๔ องค์ ไปอยู่ลึก ๆ ทางโน้น ลึก ๆ ทางด้านใน ถ้าอยู่โล่งอย่างนี้ ท่านไม่ออกมา นี่ทำเลคน อยู่ศาลาใหญ่ ท่านไม่ออกมา ท่านอยู่ลึก ๆ โน้น ถ้าว่าออกมาจากกำแพงใน ท่านก็ออกมาเลย

มีพระก็เท่านั้นละ เรากำหนดให้ ๕๐ องค์ไม่ให้มากกว่านั้น ทำข้อวัตรปฏิบัตินี้เรียกกันหมดเลย เราไม่ได้บอกละอันนี้ ไม่เคยได้บอก เรื่องความพร้อมเพรียงสามัคคีอันนี้พริบ ๆ เสร็จเรียบร้อยเป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นมันถึงอยู่ด้วยกันได้ ถ้าคนหนึ่ง ๆ ไม่ทำไม่ดีนะ สร้างความแตกแยกในเพื่อนฝูงด้วยกัน คนนี้ทำ คนนั้นไม่ทำแตกแยกแล้วนั้น ไม่สามัคคี ถ้าต่างคนต่างทำด้วยความสามัคคีแล้วก็เรียบไป ไม่มีใครหนักใจ เบาทใจกับผู้ใด เป็นอย่างนั้น

ท่านเอาจริง ๆ ความเพียรไม่ใช่ท่านทำเล่น ๆ นะ ท่านเอาจริง คือเราเปิดให้หมดเรื่องหน้าที่การงานไม่ให้มี เราส่งเสริม การงานอะไรก็ตามในวัดป่าบ้านตาดไม่ให้มี ให้มีแต่การเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา หากว่ามีความจำเป็นที่เราจะขอร้องท่านมาช่วยช่วยขณะมีบ้าง นาน ๆ มีที่ ธรรมดาไม่มี นั่นละท่านทำความเพียรตลอด พระฝรั่งก็ไม่รับมาก ดูประมาณสัก ๔-๕ องค์หรือใจ เท่านั้นไม่มาก พระฝรั่งไม่มาก ๔-๕ องค์ คือเราไม่รับมากกว่านั้น

พระฝรั่งเยอะนะอยากมาอยู่ แต่เราไม่รับมาก เราแบ่งไว้เพื่อคนไทยภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศไทยเข้าไปที่นั่น ก็แบ่งให้ทั่วถึงกัน เพราะเมืองไทยเป็นเมืองเจ้าของ ต้องให้ได้ดี จึงแบ่งทางพระฝรั่งประเทศนั้นหนึ่งองค์ ประเทศนี้สององค์อย่างมาก เป็นประเทศ ๆ ประเทศนั้นหนึ่งองค์ ๆ ไปอย่างนั้น

วันนี้เทศน์เรื่องอะไรบ้าง ดูเหมือนแตกแขนงไปหลายแห่งเทศน์วันนี้ (ที่ว่าโยมพ่อน้ำदार่วง แล้วโยมแม่ก็ร้องให้ตาม หลวงตาก็หนีจากวงข้าวไปสามวัน พิจารณาว่าเขาบวชมาทั่วทั้งหมู่บ้าน เขาบวชแล้วเขาก็สึก หลวงตาพิจารณาแล้วปลงเลยบวชให้

แล้วไปบอกโยมแม่) นั้นละน้ำตาพ่อ กระเทียมใจมาก ถ้าออกจากนั้นมาก็จะเป็น โกรโงโงโสไปก็ไม่ทราบละ พอน้ำตาพ่อร่วงเท่านั้น โห สามวันไม่มาร่วมวงด้วยละ ไม่ให้เห็นหน้าด้วย ไปพิจารณาตัวเอง มัดตัวเอง ไล่เบี้ยเข้าไป เขาทำได้เราทำได้ๆ อันนี้เขาทำได้ การบวช เขากันทั้งประเทศแล้วทำไมเราทำไม่ได้ มัดกันซิ เอ้าต้องได้ ชัดเลย คือเรามัดเรื่องบวช

มันก็แปลกนะ เคยพูดแล้วว่าบวชที่แรกอยากไปสวรรค์ ครั้นบวชดูธรรมะเข้าๆ สวรรค์ พรหมโลก นิพพาน ที่นี้มันดึงดูดเข้าไปหานิพพานซิ มันเลยหมุนใจไปทาง นิพพาน พอเรียนหยุดแล้วก็พุ่งใส่พ่อแม่ครูจารย์มัน ท่านก็ชี้เรื่องนิพพานเลย มันก็เอาใหญ่เลย เพราะฉะนั้นความเพียรมันถึงกล้าซิ ความเพียรกล้าจริงๆ เรา เพราะเราลงใจ แล้วกับพ่อแม่ครูจารย์มันเรื่องมรรคผลนิพพาน ความอยากไปมรรคผลนิพพานนี้อยากไป แต่นี่มรรคผลนิพพานจะยังมีอยู่หรือไม่ ถ้าเราทำเต็มเม็ดเต็มหน่วยไม่มีผลตอบแทนก็เสียกำลังเสียเวล่ำเวลาเปล่าๆ

แล้วใครเป็นผู้ที่จะปลดเปลื้องภาระเรื่องสงฆ์มรรคผลนิพพานเราได้ ก็มีแต่ หลวงปู่มั่นเท่านั้น จึงบึงมาหาท่าน เข้าไปหาท่าน ท่านก็ชี้ลงทันทีเหมือนว่าท่านทาง เรดาร์เอาไว้ ไล่มรรคผลนิพพาน อันนั้นไม่ใช่กิเลส ไม่ใช่ธรรม อันนั้นไม่ใช่กิเลส ต้นไม้ ภูเขาดินฟ้าอากาศ ไล่ไปหมด ไม่ใช่กิเลส ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่มรรคผลนิพพาน ไล่เข้าไปๆ หาดตรงนี้ กิเลสอยู่ที่นี้ ธรรมะอยู่ที่นี้ มรรคผลนิพพานอยู่ที่นี้ ไล่เข้าไป เอ้าเปิดให้ ได้เปิดด้วยจิตตภาวนา พระพุทธเจ้าเปิดด้วยการภาวนา สาวกเปิดด้วยการภาวนา เอ้าเปิดให้ได้ ลงใจปึ้งเลย โอ้เราก็เป็นนิสัยอย่างนี้ ถ้าหากว่ามันคาราคาซังมันไม่สนิทใจที่จะทำนะ อะไรก็ตาม ถ้าลงใจแล้วถึงไหนถึงกันเลย

พอนึกถึงพ่อแม่ครูจารย์มัน พูดถึงเรื่องมรรคผลนิพพานเหมือนว่านี่นะๆ อยู่ขึ้น ตาบอดเหื่อนี่นะ มันก็ลง พอลงแม่ก็เลสเต็มหัวใจก็ตาม จะให้สงฆ์มรรคผลนิพพาน หมด ไม่มีสงสัย ที่นี้ก็พุ่งใหญ่เลย นั่นเป็นอย่างนั้นละ เราปฏิบัติมันก็สมหวัง พุดง่าย ๆ อย่างนี้แหละ เพราะทำด้วยความลงใจจริงๆ ท่านสอนหมดแล้วมรรคผลนิพพานไม่สงสัยแล้ว แล้วที่นี้จะเอายังไง ก็บอกว่าเอาตายเข้าว่า มันก็พึดกันจริงๆ เอาเป็นเอาตาย เท่านั้น แต่มันก็ไม่ตาย สุดท้ายกิเลสก็ตาย นั่นเห็นไหมละ กิเลสตายหมดแล้วถามหา ทำไมมรรคผลนิพพาน

ก็อันนี้ปิดมรรคผลนิพพาน เรื่องกิเลสเท่านั้นปิด ไม่มีอะไรปิดมรรคผลนิพพาน มีกิเลสเท่านั้น เปิดออกหมดแล้วจำขึ้นมาเลย ถามหาทำไม แม้พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ข้างหน้าก็ตาม พุดแล้ว สาธุ ทูลถามท่านทำไม สนุทธิฐิติโก ประกาศปางอยู่แล้วนั้น ผู้ปฏิบัติจะรู้ผลงานของตนโดยลำดับลำดับา จนกระทั่งขั้นสุดท้ายก็อยู่ในธรรมบทนี้

หมดแล้ว พอจำขึ้นมาเท่านั้น แม้แต่พระอภัยตรภิกขุท่านไปทูลถามพระพุทธเจ้าเป็น
ธรรมะชั้นสูง พอไปถึงใต้ถุนพระคันธกุฎี ฝนกระหน่ำใหญ่เลย ขึ้นไม่ได้ ฝนตกจาก
ชายคาลงมานี้ ตั้งขึ้นเป็นตอมเป็นฟองแล้วแตกไปๆ ท่านเลยบรรลุธรรมบั้งเดี๋ยวนั้น
พอฝนตกหยุดกลับเลย นั่น ท่านเลยไม่ถาม อย่างนั้นแหละ ก็มีเท่านั้นละ แค่นี้ละ

รับชมรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และทางสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*

พร้อมเครือข่ายทั่วประเทศ